

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Loss.

A. E. BRYNDUM

L O S S

*SÆRTRYK AF
VEJLE AMTS AARBØGER
2. HALVBIND*

KOLDING - KONRAD JØRGENSENS BOGTRYKKERI

1924

Da Interessen for Maren Loss paa Tirsbæk maaske i nogen Grad paany er vakt ved Hr. Lærer M. Hansens smukke Arbejde om Tirsbæks Ejere, kan følgende, der supplerer det dér og hos Halling, Hvass og Becker anførte, maaske være paa sin Plads:

Jørgen Pedersen Loss »Indvaaner i Horsens« begravedes 29. Decbr. 1747 — Skiftet sluttedes 15. Novbr. 1749. Registrering foretoges ^{30/12} 1747; til Stede var Enken og Svigersønnen Jacob Ustrup. Denne fremlagde ved Skiftets Slutning Skrivelse fra sin Hustrus Søster Karen Hvittes, dateret Hønnefos i Norge den 25. April 1749 — lydende Ord efter andet saaledes:

Kiære Moder.

Jeg maa nu svare paa Moders Brev i min Mands Fraværelse, som hand ej er tilstede saa er det noget som vi har omtalt før, intet vil vi vide af Gield ej heller af Arv, er der noget skal det være min Søster Elsebeth Loss givet, saa Øvrigheden kan vel derpaa slutte Skiftet - Naar Fartøjerne kommer her til Landet skal jeg skrive videre, jeg tænkte ej da min sal. Fader var her, at hans Tiid skulle være saa kort, dog har han nu det i Eye, som vi andre har i Vente, nu er hand hos mine toe smucke Mænd, Gud give jeg var der saa viss - Hils alle mine Søskend og Deres Mænd og Børn - jeg befaler Dem Gud i Vold.

Hønnefos den 25. April 1749

Karen Hvittes.

Jørgen Pedersen Loss (Laas) var 1ste Gang gift med Margrethe Mortensdatter —. Skifte efter hende afholdtes 28. August 1709 mellem Enkemanden »Jørgen

Pedersen Laas, Borger og Skomager her i Horsens«
og deres 2 Børn

Karen Jørgensdatter 9 Aar og Elisabeth Jørgensdatter 4 Aar Formynder for disse var deres »Moderfader« Rasmus Pedersen altsaa formentlig Moderens Stedfader.

Formuen blev ialt 680 Slettedaler 13 x — Gæld 232 Sl. — Arv 448 Sl., til hver af Døtrene 112 Sl., som Faderen forhøjed til 150 Sl. d. den bestod bl. a. i

Gaard og Ejendom paa *Nørregade* (beliggende mell.

Claus Voigts Gaard paa den Vestre og Ifver Poulsens Skrædders paa den østre Side)

taxeret til 350 Sl. d.

Guld.

- 1 Treileds Ring for 3 Slet 1
1 slet do. med trei Stene.. 1 — 2
1 Hjerte af Guld..... 2 —

Sølf.

- 1 Bæger med 3 hele Rixdaler indsat
udi Siden og en halv i Bunden
vog 13 Lod à 3..... 10 Sl. d.
1 lidet Bæger vog 3 Lod à 3 2 » 2 - 8
2 Skeder vog 6 Lod 1 quintin à 3 4 » 2 - 12
30 Tintalerkenner

den salig Kones Gangklæder.

- 1 sort Taftes Kjøl..... 8 Sl.
1 sort Klædes Kjøl..... 10 »
1 Øyet Baratis..... 2 »
1 graa sarses do. 1 » 2
1 rød Taftes Skjørt med sorte
Kniplinger..... 3 »
1 Vatter Taftes Skjørt med sorte
Kniplinger..... 3 » 2
1 Stoffes Skjørt..... 1 » 1
1 sort Klædes do..... 1 » 2

1 rød Nattrøje med Guldkniplinger	5 Sl.	
3 sorte Huer	6 »	
1 Gyldenstykke	1 »	
1 Mars Muffe	3 »	
1 gammel do.		8x
1 Par strigt Strømper	2	
1 » daglig do.	1	
1 » Sko	2	
1 » Tøfel	1 - 8	

Jørgens Pedersen Loss var 2' Gang gift med Margrethe Christensdatter Weiner (Christiansdatter Weigner), jfr. J. Hvass og M. Loss Testamente af 10. Juni 1757, jfr. Halling Side 127, hvor hun tilsikres 2000 Rdl. og fri Bolig paa Kjærgaardsholm. — (Hun er ikke funden død i Haasum). Kapitalen skulde efter hendes Død tilfalde hendes »antagne« Datterdatter Kirstine Frank. (I Horsens Skifteprotokol indeholdes under 1. Maj 1689 Skifte efter Sal. Bartskeer Christoffer Wegner, hvor hans 7 Børn, derunder Henrik Wegner *) eller Weigner, senere Forvalter paa Fusingø, nævnes. Skifte efter Forpagter af Mejeriet paa Tirsbæk Ernst August Wegner afholdtes 1777 28. August og flg. (Stiernholm Amts Sk. Marie Margrete Wegner, Datter af Christoffer Wegners Søn, Bartskeer Oluf Wegner, blev (Lengnick) 22. August 1712 i Horsens gift med Joh. v. d. Linde **). Om Loss' Hustru er i Slægt med disse eller Præsten Herman Weigner i St. Jørgens, Raadmand Weiner i Bergen (Pers. Tidsk. I 2) eller nogen af Slægterne Wegener kan ikke ses).

Jørgen Pedersen Loss havde følgende Børn (de 3' første af 1' Ægteskab):

*) Mon han, der den 11/10 1705 var Forvalter i S. Onsild, skulde være Fader til Skuespilleren Henrik Wegner, der angives født c. 1703 i Nærheden af Randers?

***) se Fabricius Horsens Købstad S. 306.

1. Karen, nævnt ovenfor, hvoraf ses, at hun ved Skiftet efter Faderen var gift 3' Gang, det maa antages, at hendes 2den Mand nylig var død og at han hed Gutholm og ligesom No 3 boede ved Hønefoss,
2. ligeledes af 1' Ægteskab, Elsebe, døbt $\frac{4}{2}$ 1705, født $\frac{1}{2}$.

Hun var gift med Handskemager Erich Jensen Addit i Horsens, der forud var gift med Karen Jensdatter Krage, død Natten 23. Juli 1736 (Horsens Skifteprotokol Side 565) og var Søn af Handskemager Jens Eriksen (Skifte 16. August 1718). Paa Skiftet efter Karen Jensdatter Krag var Gælden større end Aktiverne. Erik Jensen ejede Gaarden paa »liden Smedegade«s østre Side (mod Nord A. Hansen mod syd H. K. Lægaard) if. Skøde $\frac{20}{4}$ 1718 og $\frac{10}{5}$ 1723.

3. et Barn født og død $\frac{16}{7}$ 1708.
4. Catrine Margrethe Jørgensdatter Laas eller Loss født $\frac{8}{12}$ 1710, døbt $\frac{12}{12}$, død Decbr. 1787, begr. $\frac{24}{12}$ 1787.

gift $\frac{23}{8}$ 1737 i Horsens m. Jacob Jørgensen Ustrup døbt $\frac{27}{12}$ 1708 i Ustrup, Hylke Sogn, begr. p. Horsens Kirkegaard $\frac{20}{9}$ 1779 død af Vattersot. De havde 10 Børn, hvoraf 1 S og 3 Døtre, der if. Disposition af $\frac{8}{2}$ 1776, kgl. konf. $\frac{17}{3}$ 1776 gik lige i Arv med Broderen, overlevede Forældrene og hver arvede 1387 Rdl. Boet ejede bl. a. en Gaard paa Smedegade, gl. Matr. No 315, nu Aggerbecks Ejendom, og et Hus ved Aaen. Af Døtrene var Margrete Marie $\frac{10}{12}$ 1771 bleven gift med Farver og Borger Rasmus Henningsen og Maren $\frac{27}{4}$ 1763 i Engom med Jens Feveile, en ansét Borger i Vejle, som af og til nævnes i Forbindelse med

J. Hvass, og med hvem hun har faaet en ret talrig Efterslægt. Sønnen Jørgen Ustrup var ved Skiftet Tolder i Aalborg og Datteren Helene ugift Disse to's senere Skæbne er ubekendt for Meddeleren, der vilde være Læsere, der skulde kende noget til dem, taknemlig for Oplysninger i saa Henseende.

5. Birgitte Kirstine Jørgensdatter Loss, f. $\frac{4}{10}$ døbt $\frac{5}{10}$ 1712 i Horsens, var 1749 gift med Lars Winslew, conditionerende paa Brorupgaard hos Baron Holberg. —

Dette Ægtepar havde en Datter Frederikke Eleonore, døbt 11. S. e. Trin ($\frac{29}{8}$) 1745 i Slagelse St. Mikkels samt en Søn Ludvig Holberg døbt $\frac{18}{3}$ 1748 i Slagelse St. Mikkels Kirke (Ludvig Holberg var *ikke* Fadder til ham) død $\frac{1}{5}$ 1824 i Aarhus paa Skolegade, deponerede privat fra Horsens 1767, cand. theol. 1770 (n. c) Skuespiller, Tolder i Horsens, 1796 i Randers, $\frac{23}{5}$ 1809 Justitsraad og entlediget (Erslevs Forfatterlexikon); anlagde Tøjhushaven i Randers (Trap II Udg. V. 506). Hans Dødsfald anmeldtes skriftligt af hans eneste Datter og Arving, Fru Lieutenant Anthon. Han var gift med Kristine Strøm. 2 dødfødte Døtre af ham begravedes i Horsens henholdsvis $\frac{25}{5}$ 1787 og $\frac{10}{9}$ 1789. Datteren Birgitte Kirstine Loss blev døbt $\frac{4}{7}$ 1788 i Horsens og døde $\frac{3}{7}$ 1875, 87 Aar gl. som Enke e. Th. Anthon (Richter) Ludvig Holberg Anthon, der døde $\frac{13}{8}$ 1862 som fhv. Konsul paa Sandwichørerne, er antagelig hendes Søn.

6. Maria Jørgensdatter Loss, døbt $\frac{9}{3}$ 1714, født $\frac{6}{3}$, paa Skiftet efter Faderen »conditionerende hos Geheimeraadinde Rosenkrantz paa Egholm un-

gefær 28 Aar«, var $^{10}/_{11}$ 1751 paa Tirsbæk, gift $^{12}/_{12}$ 1755 med Jørgen Simonsen Saxild (Forlovere Jacob Ustrup og Kancelliraad Rodenberg de Lichtenhjem).

7. en Søn født $^{14}/_5$ 1716 i Horsens, døbt $^{17}/_5$ udi Klosterkirken, er formentlig den paa Skiftet nævnte Søn, Peder Loss, »som skal være død paa Rejse fra Ostindien hertil Danmark paa Skibet »Tranquebar«.
8. Christian J. Loss, døbt $^7/_{12}$ 1718, død $^3/8$ 1731, kaldet Erik Christian Loss.
9. Maren Loss, døbt $^{14}/_4$ 1721, nævnes paa Skiftet »hos Juncher Linde paa Tirsbæk«. Se om hende, Forfatterne Becker, Halling, Hvass, M. Hansen.
10. Mette Cathrine Loss, døbt $^{26}/_1$ 1724, † 1799, if. Skiftet »værende paa Kjærgaardsholm«; andetsteds er hun kaldt Husholderske dér; hun blev $^{12}/_1$ 1748 i Haasum Præstegaard if. Bevilling gift med Christen Olufsen. f. $^{18}/_{11}$ 1705, † $^4/3$ 1757, 1746 Foged, 1748 Fuldmægtig paa Kjærgaardsholm, i Kirkebøgerne kaldes han kun Sgr. Chr. Olufsen uden Tilnavnet Fløy — han er ikke funden født i Finderup Sogn, hvor der findes en Lokalitet »Fløjgaarde«. I dette Ægteskab havde hun 8 Børn, hvoraf de 6 første er døbte i Haasum:
 - 1) Oluf Jørgen Fløye døbt 1748. dom. oculi., død i Kalundborg, subsidiært Skifte afholdt $^{19}/_7$ 1790 i Horsens i Tolder Sr. Holbergs Hus, nærværende var hans Søster A. M. Fløye — Jomfru Fløye hos Etatsraadinde Lichtenberg og Fætteren, nævnte Holberg. Et Staalsignet blev udleveret afdødes Moder, Md. Hvass i Gjesager.

- 2) Anne Margrete Fløye, døbt 1749. dom. remin.
- 3) Karen, døbt $\frac{1}{8}$ 1750 (oculi).
- 4) Marie Catrine, døbt 2. Pentec. 1751.
- 5) Christian Peter, døbt 3. Pentec 1752, død 3. S. e. Trin. 1752, 4 Uger gl.
- 6) Christiane Fløy, døbt 1753 D. exaudi. konf. 1771 i Herslev, Skifte $\frac{5}{5}$ 1820 i Kolding.
- 7) Johanne Marie, kaldet Manningen, konf. 1771 i Herslev, nævnes paa Skiftet efter No 6. Kurator Chr. Due if. Bevill. $\frac{14}{7}$ 1815.
- 8) Peiter Fløy, døbt Søndag quasimodogen. 1756 i Farstrup (Christen Olufsens Søn paa Hornsgaard).

Mette C. Loss blev 2den Gang gift med P. C. Hvass og havde med ham en Søn og 2 Døtre, Datteren Ingeborg Marie nævnes paa Skiftet efter Christiane Fløy og havde $\frac{13}{11}$ 1815 faaet Risom i Ørritslev til Kurator.

11. Bodil Jørgendatter Loss, døbt $\frac{27}{12}$ 1726 i Horsens, if. Skiftet »21 Aar tjenende i København«; det maa vel være hende, der er Moder til Margrethe Wejners Datterdatter, Kirstine Frank.

Af foranstaaende vil det formentlig fremgaa, at Maren Loss, uagtet hendes Fader vel døde som en ubemidlet Mand, nærmest er kommen af »Godtfolk«. Hendes Søstre var allerede til Dels forinden hendes Giftermaal gifte med anséte og velstaaende Mænd. At hun og hendes Søstre forinden Ægteskabet har maattet tage Plads, er der intet mærkeligt i. At hun maaske som Husholderske, saaledes som hyppigt endnu er Tilfældet med Husfruerne, saa vel paa større som mindre Gaarde, har haft Hønsegaarden under sig, gør det ikke berettiget at kalde hende Hønsepige. Af

hendes ældste Halvsøsters foran anførte Brev synes det at fremgaa, at i hvert Fald denne har faaet en god Skoleuddannelse, for saa vidt Originalen har været egenhændig skrevet. Man kan derfor antage, at ogsaa de øvrige Søkende har været vel oplærte. Søsteren Catrine Margrethe, gift Ustrup, havde en Datter døbt $\frac{8}{4}$ 1753 med Navnet Karen Rosenkrands og antagelig opkaldt efter Niels Lindes i Aaret 1736 afdøde Hustru af dette Navn, hvilket kunde tyde paa en ældre Forbindelse med Familien paa Tirsbæk. Endelig kunde Birte Kirstine Loss' Fornavne og den Omstændighed, at Mad. Fevejle og hende Datter Birte Kirstine Fevejle, $\frac{19}{9}$ 1750 gift med Præsten Gert Carstensen giver Maren Loss Vandelsattest, tyde paa Forbindelse med den ansete Slægt Feveile ogsaa forinden denne ved Catrine Ustrups Datter, Maren Ustrups (døbt i Horsens 1740 $\frac{22}{7}$, død i Vejle $\frac{3}{6}$ 1824) Ægteskab $\frac{22}{4}$ 1763 med Jens Feveile var bleven besvogret med Slægten Loss og Lindepalm. Derimod har der ingen Forbindelse kunnet knyttes mellem denne Slægt Loss og de i Fabricius: Horsens S. 178 nævnte af Navnet.

I Københavns Borgere 1659 nævnes en Snedker Jørgen Loss i Kattesundet, fattig. Han kunde være Farfader til den c. 1665 fødte Jørgen Pedersen Loss.

Anders Høstmarck Loss, Arbejdsmand, St. Gjertruds Stræde 13, København, og Hustru Mette Marie Hansdatter havde en Søn Thomas Martin Loss til Daaben i Trinitatis Kirke den $\frac{8}{6}$ 1800. Da Slægten Høstmark var knyttet til Horsens og Omegn — Søren Høstmark, $\frac{22}{12}$ 1747 Raadmand, senere Borgmester, var $\frac{25}{9}$ 1744 og $\frac{6}{12}$ 1751 Fadder for oftnævnte Catrine Ustrup's Børn — kunde denne Loss tænkes beslægtet med Maren Loss.

Ligeledes i Trinitatis Kirke blev $^{20/10}$ 1805 døbt Snedkersvend Carl Friedrich Chr. Laas og Anine Kirstine Bergs Datter Marie Emilie.

I Korsør nævnes 1741 M. Loos, 1739 Klokker Friedrich Loss, der gør Indskud i Enkekassen for sin Hustru Birgitte Marie Hansdatter Schou, Bedemand Christian Loos, der $^{24/9}$ 1764 blev gift med Gjertrud Laurenberg, formentlig den Christian Loss, Søn af Fr. Loss, der blev døbt $^{18/6}$ 1731 i Korsør, og hvis Søstre Sofie Amalie og Susanne Elisabeth døbttes henholdsvis $^{2/4}$ 1733 og $^{27/9}$ 1735.

Anna Catrine Loos blev gift $^{15/5}$ 1754 m. Lars Ruus, Forvalter paa Førslev.

I Bergens Biskopper og Præster af I. F. Lampe ved Trap nævnes Præster og Præstehustruer m. m. af Navnet Loss lige fra 1537 til Nutiden, for en Del nedstammende fra Magister Erik Loss 1537 i Selje, død 1589. I Personalh. Tidskr. I. 3. S. 334 nævnes en Del Efterkommere efter Toldbetjent i Skeen Peter Christian Loss, f. 1769, død 1834. At vor Slægt Loss er beslægtet med Peter Loss og Søn Peter Fogh Loss fra Bragernæs, der 13. S. e. Trin. 1756 var Faddere i Engom (Orion 1843 Side 328) for Niels Andersen Sølbergs (Solberg) og Hustru (gift $^{8/7}$ 1752) Ane Olufsdatters Søn, Hans Christian, kunde den Omstændighed tyde paa, at Sgnr. Hvass, Foged paa Kjærgaardsholm, var Fadder for det samme Barn, og at Jomfru Maria Loss $^{18/8}$ 1754 bar samme Ægtepars Søn af samme Navn, til hvilket Fru Linde, Leutn. Kaas m. fl. var Faddere.

I Bidstrup Stamtavle over Slægten Boesen nævnes Ingeborg Nielsdatter Loss f. 1632, død 1695.

I Anrep Svenska Adelns Ättartaflor nævnes en Del Efterkommere efter Kornelius (Elias) Loos, død 1696.

Christence Geertsdatter Los (Loes), død 1661, blev 1634 el. 1636 gift med Peter Siwers, f. i Burg 1604, død 1684 i Ystad (Schlesw.-Holsteinsch. Gesch. 1913. Stamtavle Siewers).

Jokim Losse fra Wismar fik $\frac{2}{10}$ 1616 Pas til at sejle paa Åbo i Finland, jfr. Kongens Rettertingsdom $\frac{10}{6}$ 1613.

Brigida v. Loss skrev 1615 i Kr. Holks Stambog (Personalh. Tidsk. 1905). Af tyske adelige Slægter af Navnet Loss nævnes:

- 1) Loss I med Vaaben en Frø i en Rosenkrands (Ledebuhr og Siebmacher).
- 2) galizisk Greveslægt af Masowisk Uradel (fra 1783) i rødt Felt en Frø, Heinrich Otto v. Los nævnes 1618. — Et lignende Vaaben som Slægterne 1 og 2 førte ogsaa den brandenburgske Slægt Lossov og Jakob Nielsen Lossov til Ristrup (Danske Adelslexikon) (Kneschke, gräflich Taschenbuch 1916 p. 572).
- 3) Loss II i guld et sort Bøffelhoved, paa Hjelmen en Rosenkrans af hvide og røde Roser, hvori Bøffelhovedet gentages. Rigsgrever og preuss. Friherre.

Johan Christoffer v. Kørbitz f. $\frac{13}{8}$ 1612 i Meissen, død 1682, var Søn af Marie v. Loss af Pølnitz, hvis Forældre var Christoffer v. Losz auf Pølnitz, ds. heil. røm. Reichs Pfennigmeister m. v. og Martha Pflug Waltersdatter. En borgerlig Slægt Loss i Diessen fører som Vaaben en gul Tønde i blaat Felt og paa Hjelmen 3 Fjer.

Endelig tilføjes, at blandt de russiske Krigsfanger i Tyskland 1914—18 var Navnet Loss ikke ualmindeligt, og at Ordet Losz paa Tysk betyder Elsdyr. En Los hedder paa Tysk Luchs eller Luchskatze.

